

Přehled	
Země	Švédsko
Typ organizace	Soukromá mikropodnikatelská společnost
Počet zaměstnanců	3 (30 lidí zainteresovaných)
Typ praxe	Promising
Úroveň investice	Nízká
Typ aktivity	Sběr odpadu/ Produktový design z odpadních materiálů
Klíčová slova	Sběr odpadu(Recyklace / Upcyklace / Nové využití)

Shrnutí

www.rentiskogen.se

Rent i Skogen je první švédská společnost, která se věnuje čištění lesů a přírodního prostředí od odpadků. Celoročně spolupracuje s obcemi a firmami, recykluje sesbíraný odpad a vytváří ekologická pracovní místa pro lidi vzdálené od trhu práce. Jejich model kombinuje environmentální opatření se sociálním dopadem a zapojením veřejnosti.

Rent i Skogen je příkladem slibné praxe, protože nabízí replikovatelný, sociálně řízený model, který řeší jak environmentální odpad, tak i vyloučení z trhu práce. Přestože stále funguje v malém měřítku, její inovativní kombinace praktické úklidové práce, kampaní zaměřených na vyprávění příběhů, jako je CO₂-Kampen, a recyklace shromážděných materiálů ukazuje skutečný potenciál pro širší implementaci. Iniciativa prokázala dopad prostřednictvím měřitelného odstraňování odpadků, vytváření pracovních míst pro jednotlivce mimo tradiční trh práce a zapojení veřejnosti prostřednictvím digitálního reportingu a dalšího prodeje vybraných položek. I když tato praxe ještě nebyla formálně vyhodnocena ve velkém měřítku, má jasné cesty k růstu a adaptaci v dalších regionech, což z ní činí silný zdroj inspirace pro řešení cirkulární ekonomiky se sociálním dopadem.

Její mobilní, technologicky nenáročný a narativně orientovaný přístup jej umožňuje replikovat v městském i venkovském prostředí, zejména tam, kde veřejné pozemky nebo přírodní prostory čelí neustálým problémům s odpady.

Pozadí a původ

Iniciativa byla založena s cílem řešit mezeru v environmentálních službách kombinací principů cirkulární ekonomiky s pracovními příležitostmi a zvyšováním povědomí veřejnosti. Joel Knutsson, profesí úspěšný obchodník, začal ve svém volném čase sbírat odpadky v lese poblíž svého domova. To, co začalo jako osobní koníček, si rychle získalo pozornost veřejnosti a zaujalo jak média, tak místní politiky. Tento rostoucí zájem ho vedl k založení firmy. První veřejná úklidová akce se konala v roce 2022. Od té doby se více než 150 lidí podílelo na shromáždění více než 300 tun odpadu. Iniciativa je financována kombinací tvorby obsahu, sponzorství od místních podniků, online prodeje prostřednictvím platform, jako jsou Facebook a Tradera, a prodeje recyklovatelných materiálů recyklačním společností. Spolupracují také se školami v rámci vzdělávacích programů, nabízejí přednášky a realizují projekty na trhu práce.

Relevance pro řemeslný sektor

Rent i Skogen renovuje, recykluje a vytváří umělecká díla, která prodává soukromým osobám s potenciálem prodávat i firmám. Práci vykonávají jak zaměstnanci, tak i mladí lidé prostřednictvím letních brigád a iniciativ na trhu práce. Jejich přístup ukazuje silný potenciál pro recyklaci nalezeného odpadu do podoby veřejného umění nebo vzdělávacích objektů. Může inspirovat design, opravy a kreativní postupy opětovného použití a je použitelný v kontextu vzdělávání v oblasti ekodesignu a praktického učení.

Cílové skupiny

- Místní obyvatelé
- Místní společnosti
- Obce
- Recyklační společnosti
- Školy

Zdroj: Rent i Skogen rentiskogen.se

Zaměření na materiál – druh použitého odpadního materiálu

Pro recyklaci a další prodej: Především nábytek, předměty pro domácnost, elektronika a architektonické předměty, jako jsou kliky dveří a další kovové kování.

Pro prodej recyklovatelných materiálů: desky plošných spojů, kovy, plasty, sklo, elektronika a další recyklovatelné materiály.

Zapojené zúčastněné strany

- Obce poskytují letní brigády a uzavírají smlouvy s firmou Rent i Skogen na úklid veřejných prostranství.
- Soukromí vlastníci půdy a firmy si je na úklid najímají a často působí jako sponzoři.
- Sponzoři a partneři kampaně podporují finančně a zvyšují povědomí, zejména prostřednictvím CO₂-Kampen.
- Úřady práce pomáhají uchazečům o zaměstnání umisťovat se do programů zaměřených na ochranu životního prostředí.
- Občané a školy se zapojují do úklidových akcí a vzdělávání v oblasti udržitelnosti.

Členy týmu jsou zaměstnanci, mladí lidé a uchazeči o zaměstnání všech pohlaví, a to jak v terénu, tak v terénní práci.

Zdroj: Rent i Skogen rentiskogen.se

Zapojení odborníci a jejich role

- Pracovníci v oblasti životního prostředí pro sběr.
- Vedoucí a lídři projektů.
- Pedagogové a vedoucí mládeže zapojují komunity, vedou školní programy a osvětové kampaně.
- Upcyklační tesaře a další řemeslníky.

Propojení praxe s potřebami identifikovanými v projektu

Znalost odpadních materiálů

Rent i Skogen si osvojuje praktické znalosti o plastovém odpadu prostřednictvím sběru a ručního třídění. I když se nezabývá chemickou recyklací, hraje klíčovou roli v rané fázi recyklačního řetězce tím, že připravuje materiály k následnému opětovnému použití nebo zpracování. Zaměstnanci a účastníci jsou proškoleni v identifikaci typů plastů, stupňů kontaminace a hodnoty materiálu. Učí se také bezpečně zacházet s ostrými nebo nebezpečnými předměty a jak posoudit, které toky odpadu se vyplatí třdit za účelem dalšího prodeje nebo recyklace.

Zelené podnikatelské dovednosti

Společnost funguje jako mobilní, škálovatelná služba, která uzavírá smlouvy s obcemi a vlastníky pozemků na úklid a reporting o životním prostředí. Tento tržně orientovaný model transformuje odpovědnost za životní prostředí v životaschopný podnik. Kampaně jako CO₂-Kampen přidávají komerční a společenskou hodnotu prostřednictvím vyprávění příběhů a měřitelných environmentálních dat. Rent i Skogen zajišťuje dodržování švédských environmentálních a pracovněprávních zákonů a ukazuje, jak mohou sociální podniky generovat příjmy, poskytovat pracovní místa a expandovat do oblasti opětovného použití s přidanou hodnotou nebo vývoje cirkulárních produktů.

Kreativita a inovativní řešení

Ačkoli se Rent i Skogen zaměřuje na úklid, integruje kreativní opětovné využití prostřednictvím zapojení mládeže, škol a komunitních partnerů. Úklidové akce v komunitě často vedou k osvětovým kampaním nebo symbolickým výstavám. Model vykazuje silný potenciál pro rozšíření do místních řemesel, veřejného umění a vzdělávacích instalací, zejména ve spolupráci s umělci a pedagogy.

Metodologický přístup k implementaci praxe

Popis procesu – krok za krokem k zavedení praxe

1) Průzkum a mapování oblasti

Identifikace znečištěné oblasti pomocí veřejných sběrných popelnic, zpráv o stavu životního prostředí nebo žádostí obcí.

2) Mobilizace týmu

Sestavba týmu, pokud možno včetně místních uchazečů o zaměstnání. Zajištění školení v oblasti bezpečnosti a třídění.

3) Úklidové operace

Vybavení týmu rukavicemi, taškami a nářadím. Ručné sbírání odpadu z vybraných oblastí – lesů, cest, parků, pobřežních zón.

4) Třídění

Roztřídění odpadu do kategorií (plasty, kovy, běžný odpad, nebezpečné předměty) a předměty k opětovnému použití nebo recyklaci.

5) Upcyklace / Kreativní opětovné použití

Předání unikátních materiálů partnerským umělcům, vedoucím mládeže nebo řemeslníkům k vytvoření instalací zvyšujících povědomí nebo k prodeji.

6) Recyklace a likvidace

Recyklovatelné materiály jsou odeslány do místních zařízení. Nerecyklovatelný odpad je zdokumentován a řádně zlikvidován.

7) Reporting a komunikace

Souhrnný dopad v digitálních reportech s metrikami (např. nasbírané kilogramy, ušetřený ekvivalent CO₂) použitý v kampaních.

Jednorázový úklid: 1–3 dny. Průběžný program v obci: škálovatelný od 1 týdne až po celoroční smlouvy. Úplné nastavení modelu v novém regionu trvá přibližně 1–2 měsíce v závislosti na partnerství a personálním obsazení.

Související vyvinuté zdroje

- Prodejní a informační materiály
- Vzdělávací materiály
- Formáty kampaní
- Kalkulačka uhlíkového dopadu
- Dětská kniha o recyklaci

Konečný produkt

- Vyčištěná prostředí
- Tříděné a recyklované materiály
- Zprávy o dopadu
- Upcyklované předměty
- Další prodej nalezených předmětů

Zdroj: Rent i Skogen rentiskogen.se

Zdroje financování této intervence

V současné době příjem pochází hlavně z programů souvisejících se zaměstnaností, jako jsou letní brigády pro mládež a iniciativy na trhu práce. Podporu poskytují místní podniky, recyklační společnosti, sponzoři poskytující nástroje a podporovatelé vzdělávacích knih, kteří pomáhají financovat provoz. Další příjem pochází z přednášek, workshopů a prodeje produktů.

Inovace, použité nové metody nebo technologie

Rent i Skogen nabízí praktický, komunitně řízený přístup k cirkulární ekonomice tím, že transformuje sběr odpadu na platformu pro vzdělávání a lokální zapojení. Na rozdíl od centralizovaných systémů recyklace se zaměřuje na třídění v rané fázi, ruční identifikaci a kreativní opětovné použití.

Znovuvyužitím sebraného dřeva, kovu a plastů do řemeslných, opravárenských nebo uměleckých materiálů iniciativa vytváří oběhovou hodnotu před recyklací. Mladí lidé a uchazeči o zaměstnání získávají praktické dovednosti, které podporují ekologickou zaměstnanost. Prostřednictvím mobilních jednotek, jednoduchých nástrojů a kampaní, jako je CO₂-Kampen, zvyšuje Rent i Skogen povědomí, zapojuje školy a komunity a prezentuje odpad jako zdroj inovací a podnikání.

Překážky a výzvy, kterým čelí

Hlavní výzvou bylo zajištění přímých plateb od firem a veřejného sektoru za služby svozu odpadků, protože odvoz odpadu je často podceňován nebo se očekává, že bude prováděn dobrovolně. Při zpětném pohledu si tým uvědomuje potřebu jasněji komunikovat ekonomickou a ekologickou hodnotu odvozu odpadu. Vytváření silnějších podnikatelských záměrů s měřitelnými environmentálními údaji (např. úspory CO₂) a jejich začlenění do nabídky služeb již od začátku by mohlo pomoci prosadit sběr odpadu jako placenou službu, a ne jen jako doplněk k sociálnímu zaměstnávání.

Další kroky a plány do budoucna

Společnost Rent i Skogen plánuje expandovat na národní i mezinárodní úrovni, rozvíjet kreativní partnerství v oblasti opětovného využití a vyvíjet cirkulární produkty s cílem stát se přední platformou pro místní úklid, cirkulární inovace a sociální začleňování.

Klíčové dopady – environmentální, ekonomické a sociální

- 1. Životní prostředí:** Snižuje množství odpadků a podporuje čistší ekosystémy a biodiverzitu.
- 2. Ekonomické:** Generuje příjem prostřednictvím služeb, prodeje opětovného použití a sponzorství a zároveň snižuje náklady na úklid.
- 3. Sociální:** Podporuje zapojení místních obyvatel a zelená pracovní místa pro marginalizované skupiny.

Vlastnosti a kritéria pro posouzení praxe jako efektivní, účinné, udržitelné a přenositelné

Kvality	
Účinnost: Jak dobře tato praxe dosahuje svých cílů?	Perfektně, prokázalo to svou účinnost při dosahování hlavních cílů – snižování odpadu, zapojení marginalizovaných skupin a podpoře principů cirkulární ekonomiky na místní úrovni.
Efektivita: Minimalizuje tato praxe využití zdrojů a zároveň maximalizuje výstupy?	Ano, maximalizuje sociální a environmentální dopad prostřednictvím nízkonákladových a šetrných metod.
Udržitelnost: Přispívá tato praxe k ochraně životního prostředí, sociální rovnosti a dlouhodobé udržitelnosti?	Ano, Rent i Skogen významně přispívá k ochraně životního prostředí, sociální spravedlnosti a dlouhodobé udržitelnosti. Kombinací ekologické obnovy, sociálního dopadu a finanční pragmatičnosti se stává udržitelným modelem komunitní cirkulární transformace.
Přenositelnost: Lze tyto metody přenést a využít i v odlišných podmínkách?	Ano, Rent i Skogen je velmi přenositelný a přizpůsobitelný různým geografickým, sociálním a ekonomickým kontextům. Jeho hlavními přednostmi jsou jednoduchost, mobilita a modulární struktura, díky čemuž je vhodný jak pro městské, tak venkovské oblasti. Model Rent i Skogen lze flexibilně upravovat tak, aby v daném regionu kladl důraz na zaměstnanost mladých, ochranu biodiverzity nebo upcyklaci. Jeho základní metody – formáty kampaní, vzdělávací nástroje a strategie partnerství – jsou pečlivě dokumentovány pro snadnou replikaci. Iniciativa vyžaduje minimální infrastrukturu: stačí přístup k pozemkům, základní nástroje, vyškolený koordinátor a místní partnerství. Při vhodné podpoře ji mohou s úspěchem realizovat obce, neziskové organizace či sociální podniky usilující o propojení

Požadované kompetence pro implementaci příkladu dobré praxe

Mapování aktivit na kompetence

Související kompetence	
Znalosti	Znát škodlivý odpad, typy materiálů, hodnotu pro opětovné použití, základy udržitelnosti, místní role, potřeby odběratelů a účel vyprávění příběhů.
Dovednosti	Bezpečné používání nástrojů, třídění materiálů, vedení skupin, marketing produktů, prezentace nápadů a jasná komunikace příběhů o cirkulární ekonomice.
Postoje	Péče o přírodu, projev kreativity, trpělivost, empatie, hrdość a víra v hodnotu a příležitosti cirkulární ekonomiky.

Potřebné školení pro úspěšnou implementaci

- Základy cirkulární ekonomiky, znalost materiálů a bezpečná manipulace
- Dovednosti upcyclace, základní opravy a kreativní opětovné využití materiálů
- Komunikační a digitální dovednosti, používání sociálních médií
- Podnikání, jako je prezentace návrhů, rozpočtování a budování partnerství
- Měkké dovednosti pro týmovou práci, vedení, kreativitu a inkluzivní myšlení

Poučení

- Odpad má hodnotu
- Inkluze vytváří dopad
- Jednoduché váhy
- Partnerství jsou klíčová
- Storytelling pohání změnu

Odkazy / reference

Kampaň: [CO2Kampen.se](https://co2kampen.se)

Média: mitti.se/nyheter/skogsstadaren-joel-det-ar-fullt-av-uppbrutna-kassaskap-6.27.34110.ef6e0a9594

Zdroj: Rent i Skogen rentiskogen.se